

27 lutego 2017

Raportowanie niefinansowe w Polsce – transpozycja dyrektywy 2014/95/UE

Joanna Dadacz
Dyrektor
Departament Rachunkowości i Rewizji Finansowej

Dyrektywa 2014/95/UE

Dyrektywa 2014/95/UE ws. ujawniania informacji niefinansowych i informacji dotyczących różnorodności przez niektóre duże jednostki oraz grupy - wprowadziła dwa rodzaje obowiązków dla częściowo różnego zakresu jednostek:

- 1) ujawnianie rozszerzonych informacji niefinansowych**
(na poziomie jednostkowym = największe z dużych JZP
na poziomie skonsolidowanym = największe z dużych JZP
będące jednostką dominującą grupy kapitałowej)
- 2) ujawnianie informacji o polityce różnorodności w odniesieniu do składu organów spółki** (tylko duże spółki giełdowe)

Stan przed transpozycją – Polska na tle innych krajów UE

- ❖ Polska implementowała w zakresie ujawniania informacji niefinansowych – podobnie jak większość krajów UE - dotychczasowe minimalne wymogi określone w dyrektywie o rachunkowości, natomiast bardziej obszerna sprawozdawczość niefinansowa niektórych spółek wynika z trendów rynkowych i dobrowolnych decyzji tych spółek.
- ❖ Tylko niektóre kraje członkowskie (m.in. Wielka Brytania, Francja, Dania) we własnym zakresie wprowadziły na poziomie krajowym dodatkowe zwiększone wymogi dotyczące sprawozdawczości niefinansowej.
- ❖ Stan prawny w UE w zakresie wymogów raportowania informacji niefinansowych - przed dyrektywą 2014/95/UE był bardzo zróżnicowany - [dyrektywa zmienia tą sytuację \(wprowadza większą przejrzystość, wspólne minimalne wymogi, co powinno skutkować większą spójnością i porównywalnością ujawnień w zakresie CSR\)](#)

Stan polskich przepisów przed transpozycją – Ustawa o rachunkowości

- ❖ spółki kapitałowe, spółki komandytowo-akcyjne, towarzystwa ubezpieczeń wzajemnych, towarzystwa reasekuracji wzajemnej, spółdzielnie oraz przedsiębiorstwa państwowe zobowiązane są do sporządzania **sprawozdania z działalności** (art. 49 UoR);
- ❖ sprawozdanie z działalności obejmuje m.in. - o ile jest to istotne dla oceny sytuacji jednostki - **wskaźniki finansowe i niefinansowe, łącznie z informacjami dotyczącymi zagadnień środowiska naturalnego i zatrudnienia**, a także dodatkowe wyjaśnienia do kwot wykazanych w sprawozdaniu finansowym;
- ❖ część spółek, głównie giełdowych, przygotowuje dobrowolnie rozbudowane raporty nt. CSR (około 100 raportów rocznie);
- ❖ publikowanie informacji nt. CSR jest coraz bardziej popularne i traktowane jako element strategii rozwoju i budowania wartości firmy.

Forma transpozycji dyrektywy 2014/95/UE (1)

Rozszerzone raportowanie niefinansowe - transpozycja poprzez zmianę ustawy o rachunkowości (największe z dużych JZP, tj. około 300 oświadczeń/raportów, w tym od jednostek dominujących w grupach kapitałowych)

- ❖ Ustawa z dnia 15 grudnia 2016 r. o zmianie ustawy o rachunkowości (Dz. U. z 2017 r., poz. 61) – **nowy art. 49b UoR + powiązane z nim zmiany w innych artykułach ustawy - zastosowanie do sprawozdań za rok obrotowy rozpoczynający się od 1 stycznia 2017**
- ❖ UWAGA: Dotychczasowe obowiązki ujawniania w ramach sprawozdania z działalności pewnego minimum informacji nt. kwestii środowiskowych i pracowniczych nadal będą obowiązywać pozostałe jednostki (tj. **zdecydowana większość przedsiębiorstw**) – art. 49 UoR po niewielkich zmianach

Forma transpozycji dyrektywy 2014/95/UE (2)

Raportowanie informacji o stosowanej polityce różnorodności składu organów spółki – transpozycja poprzez zmianę rozporządzenia Ministra Finansów ws. informacji bieżących i okresowych ([duże spółki giełdowe, tj. około 150 spółek giełdowych](#))

- ❖ Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 25 maja 2016 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim (Dz. U. z 2016 r., poz. 860) – [par. 91 ust. 5 pkt 4 lit. I\) ww. rozporządzenia - zastosowanie do roku obrotowego rozpoczynającego się po 31 grudnia 2016r.](#)
- ❖ Zakres jednostek: duże spółki giełdowe, tj. przekraczające dwa z trzech kryteriów (średnioroczne zatrudnienie - 250 osób, suma aktywów bilansu - 85 mln zł lub przychody netto ze sprzedaży towarów i produktów – 170 mln zł).
- ❖ Obowiązek ujawnienia (w ramach oświadczenia o stosowaniu ładu korporacyjnego) polityki różnorodności poprzez opis polityki różnorodności stosowanej do organów administrujących, zarządzających i nadzorujących emitenta w odniesieniu do aspektów takich jak na przykład wiek, płeć lub wykształcenie i doświadczenie zawodowe, oraz celów tej polityki różnorodności, sposobu jej realizacji i skutków w danym okresie sprawozdawczym.
- ❖ Jeżeli emitent nie stosuje polityki różnorodności, to zawiera w oświadczeniu wyjaśnienie takiej decyzji (zasada comply or explain).

Znowelizowana ustawa o rachunkowości – zakres jednostek (1)

❖ Zakres jednostek objętych rozszerzonym raportowaniem informacji niefinansowych – największe z dużych JZP, tj.

A. JZP określone wprost przez art. 2 pkt 1 lit. a) do c) dyrektywy ws. rachunkowości (2013/34/UE):

- banki
- zakłady ubezpieczeń
- emitenci

B. JZP określone indywidualnie przez kraje członkowskie w ramach art. 2 pkt 1 lit. d) dyrektywy ws. rachunkowości

- fundusze inwestycyjne
- fundusze emerytalne
- jednostki zamierzające ubiegać się lub ubiegające się o dopuszczenie do obrotu na jednym z rynków regulowanych EOG
- emitenci papierów wartościowych dopuszczonych do obrotu w alternatywnym systemie obrotu
- krajowe instytucje płatnicze
- instytucje pieniądza elektronicznego

Znowelizowana ustawa o rachunkowości – zakres jednostek (2)

c.dalszy:

- ❖ które w kolejnych dwóch latach obrotowych (tj. w roku obrotowym za który sporządzają sprawozdanie finansowe oraz w roku poprzedzającym ten rok) przekroczą następujące wielkości:
 - **500 osób** – w przypadku średniorocznego zatrudnienia w przeliczeniu na pełne etaty **oraz**
 - **85 mln zł** – w przypadku sumy aktywów bilansu na koniec roku obrotowego **lub 170 mln zł** - w przypadku przychodów netto ze sprzedaży towarów i produktów za rok obrotowy

Szczegóły zakresu jednostek objętych raportowaniem na poziomie skonsolidowanym - slajd nr 14.

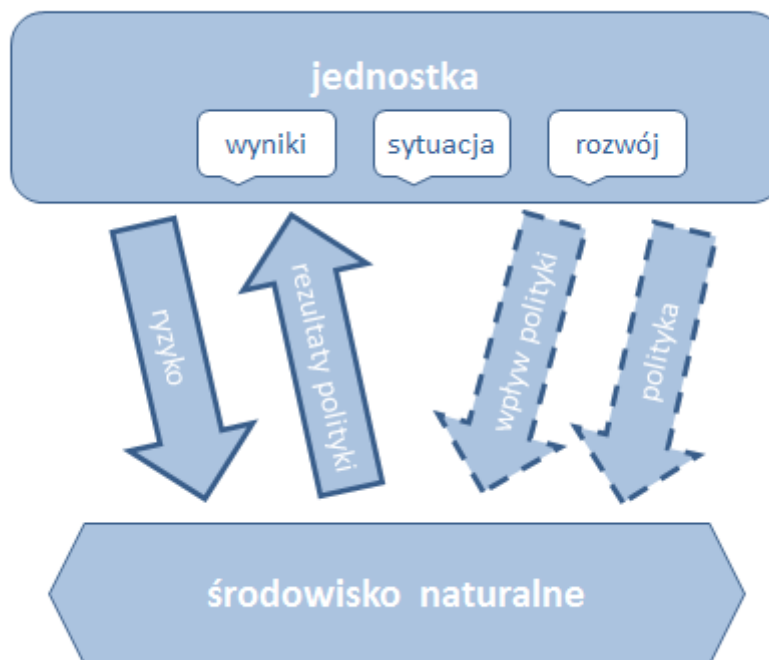
Znowelizowana ustawa o rachunkowości – art. 49b ust. 2 i 3 - zakres informacji (1)

- ❖ **Rozszerzone raportowanie niefinansowe** – ujawnianie istotnych danych dotyczących co najmniej kwestii: środowiskowych, spraw społecznych i pracowniczych, poszanowania praw człowieka oraz przeciwdziałania korupcji i łapownictwu, w tym:
 - ✓ zwięzły opis modelu biznesowego jednostki;
 - ✓ kluczowe niefinansowe wskaźniki efektywności związane z działalnością jednostki;
 - ✓ opis polityk stosowanych przez jednostkę w odniesieniu do zagadnień społecznych i pracowniczych, środowiska naturalnego, poszanowania praw człowieka oraz przeciwdziałania korupcji i łapownictwu, a także opis rezultatów stosowania tych polityk;

Znowelizowana ustawa o rachunkowości – art. 49b ust. 2 i 3 - zakres informacji (2)

- ✓ opis procedur należytej staranności – jeżeli jednostka je stosuje w ramach ww. polityk;
- ✓ opis istotnych ryzyk związanych z działalnością jednostki w odniesieniu do kwestii: środowiskowych, spraw społecznych i pracowniczych, poszanowania praw człowieka oraz przeciwdziałania korupcji i łapownictwu, w tym ryzyk związanych z produktami jednostki lub jej relacjami z otoczeniem zewnętrznym, w tym z kontrahentami, a także opis zarządzania tymi ryzykami.

Znowelizowana ustawa o rachunkowości – zakres informacji (3)

Znowelizowana ustawa o rachunkowości – forma i zasady według których się raportuje

- ❖ **Forma raportowania** – oświadczenie na temat informacji niefinansowych - w sprawozdaniu z działalności jako wyodrębniona część.
- ❖ Opcja z dyrektywy – odrębne sprawozdanie na temat informacji niefinansowych sporządzone wraz ze sprawozdaniem z działalności.
- ❖ **Standard raportowania** – dowolność wyboru – indywidualna decyzja jednostki
 - raportowanie według wybranych przez jednostkę zasad (własnych, krajowych, unijnych lub międzynarodowych).
jednostki będą miały obowiązek wskazania z jakich zasad lub standardów/wytocznych skorzystały sporządzając oświadczenie lub odrębne sprawozdania na temat informacji niefinansowych

Znowelizowana ustawa o rachunkowości – inne przepisy

- ❖ Spółki objęte ww. regulacjami mają obowiązek zastosowania zasady „**stosuj lub wyjaśnij**” (*comply or explain*) – w przypadku, gdy dana jednostka nie prowadzi polityki w zakresie jednej lub kilku kwestii, ma ona obowiązek ujawnić ten fakt oraz podać przyczyny.
- ❖ Miejsce składania lub upubliczniania informacji niefinansowych:
 - ✓ **w KRS** – jeśli jednostka będzie sporządzać oświadczenie nt. informacji niefinansowych w ramach sprawozdania z działalności (termin: 15 dni od dnia zatwierdzenia sprawozdania finansowego, czyli w skrajnym przypadku 6 miesięcy i 15 dni);
 - ✓ **na stronie internetowej jednostki:**
 - w ciągu 6 miesięcy od dnia bilansowego - jeśli jednostka sporządzi odrębne sprawozdanie na temat informacji niefinansowych,
 - w ciągu 30 dni od zatwierdzenia, ale nie później niż do 12 miesięcy od jej dnia bilansowego – jeśli jednostka skorzysta ze zwolnienia i przedstawi oświadczenie lub odrębne sprawozdanie nt. informacji niefinansowych spółki dominującej wyższego szczebla, którego zakresem będzie objęta.

Znowelizowana ustawa o rachunkowości – inne przepisy (1)

❖ **Skonsolidowane oświadczenie** nt. inf. niefinansowych – obowiązek dla JZP będącej jednostką dominującą **dużej grupy**, w której w ujęciu skonsolidowanym średnia liczba zatrudnionych > 500 osób

❖ Progi finansowe określające **dużą grupę**:

łączne dane jednostki dominującej oraz wszystkich jednostek zależnych każdego szczebla, w dwóch kolejnych latach obrotowych przekraczają:

- ✓ po dokonaniu wyłączeń konsolidacyjnych (art. 60 ust. 2 i 6),
 - **85 mln zł** – w przypadku sumy aktywów bilansu na koniec roku obrotowego lub **170 mln zł** - w przypadku przychodów netto ze sprzedaży towarów i produktów za rok obrotowy,
- ✓ przed dokonaniem wyłączeń konsolidacyjnych (art. 60 ust. 2 i 6),
 - **102 mln zł** – w przypadku sumy aktywów bilansu na koniec roku obrotowego lub **204 mln zł** – w przypadku przychodów netto ze sprzedaży towarów i produktów za rok obrotowy.

Znowelizowana ustawa o rachunkowości – inne przepisy (2)

- ❖ Spółka zależna jest **zwolniona ze sporządzania jednostkowego oświadczenia nt. informacji niefinansowych**, jeśli spółka dominująca (w tym dominująca wyższego szczebla) mająca siedzibę na terytorium EOG obejmie ją skonsolidowanym oświadczeniem na temat informacji niefinansowych (i analogiczne zwolnienie dla spółki dominującej niższego szczebla).
- ❖ Spółka dominująca niższego szczebla jest **zwolniona ze sporządzenia oświadczenia grupy nt. informacji niefinansowych**, jeśli spółka dominująca wyższego szczebla mająca siedzibę na terytorium EOG obejmie ją skonsolidowanym oświadczeniem (lub sprawozdaniem) na temat informacji niefinansowych.
- ❖ „Pośrednio” nowe wymogi będą mieć wpływ na spółki zależne, jeśli ich spółka-matka będzie objęta obowiązkiem raportowania na poziomie grupy ([wtedy mimo, że same nie będą podlegać pod polskie przepisy transponujące dyrektywę to zapewne będą raportować wewnętrznie na potrzeby spółki-matki z PL lub innego kraju UE](#)).

Znowelizowana ustawa o rachunkowości – kwestia opcji

Z opcji w dyrektywie dostępnych dla krajów członkowskich - poza skorzystaniem z opcji odrębnego sprawozdania (slajd 11) – wykorzystano także **drugą opcję**:

tj. umożliwienie jednostkom pominięcia w wyjątkowych przypadkach informacji dotyczących oczekiwanych wydarzeń lub spraw będących przedmiotem toczących się negocjacji, jeżeli ich ujawnienie miałoby szkodliwy wpływ na sytuację handlową jednostki;

Jednostki, które skorzystają z pominięcia pewnych informacji będą miały obowiązek poinformować o tym fakcie.

Nie skorzystano natomiast z trzeciej opcji, tj. wprowadzenia obowiązku weryfikacji informacji niefinansowych przez niezależny podmiot świadczący usługi atestacyjne (wyniki ankiety MF: kwestia wysokości kosztów, skuteczna presja rynku na dobrowolną weryfikację oraz ryzyko zniechęcenia do przedstawiania bardziej rozbudowanych informacji niefinansowych w formie odrębnych sprawozdań).

Biegły rewident potwierdzi jedynie fakt sporządzenia oświadczenia lub odrębnego sprawozdania nt. informacji niefinansowych.

Znowelizowana ustawa o rachunkowości – podejście MF

Ministerstwo Finansów starało się umożliwić maksymalną elastyczność przepisów w zakresie raportowania niefinansowego dla jednostek, oraz aby nie wprowadzać innych dodatkowych obciążeń dla jednostek niż te minimalne wymagane dyrektywą.

Prowadzenie działalności biznesowej w sposób społecznie odpowiedzialny powinno wynikać ze świadomych decyzji przedsiębiorstwa – a raportowanie informacji niefinansowych jest tylko wynikiem, a nie powodem do bycia społecznie odpowiedzialnym przedsiębiorstwem.

Zdaniem MF ten rodzaj sprawozdawczości powinien być przede wszystkim wspierany przez trendy rynkowe oraz tzw. dobre praktyki.

Dziękuję za uwagę!

Ministerstwo Finansów
Departament Rachunkowości i Rewizji Finansowej
ul. Świętokrzyska 12
00-916 Warszawa
Sekretariat.DR@mf.gov.pl